

Аналітичний дайджест **західної преси**

Щоденний моніторинг порядку денного провідних західних медіа: трансатлантичний розкол навколо НАТО, тиск на Росію, угода США–Іран, десятиліття Brexit і перегрів ринку ШІ.

24 ЧЕРВНЯ 2026 РОКУ · ЩОДЕННИЙ ВИПУСК

ПАРАМЕТРИ ВИПУСКУ

Огляд за добу

700+

опрацьовано матеріалів зі 27
західних медіа за добу

18

відібрано для дайджесту в
шести тематичних блоках

27

джерел в охопленні щоденного
моніторингу

Охоплення моніторингу. За добу опрацьовано понад 700 матеріалів із 25+ провідних західних медіа (NYT, WaPo, WSJ, FT, Economist, Guardian, BBC, Bloomberg, Reuters, Politico, Foreign Affairs, Foreign Policy, Axios, Al Jazeera та ін.). Період: строго за добу 23–24 червня 2026 року. Тип випуску: щоденний.

СИГНАЛЬНА ШКАЛА ДНЯ

Карта сигналів

КРИТИЧНО

Трансатлантичний розкол. Трамп погрожує скоротити присутність США в НАТО; союзники готуються до «гніву Трампа», довіра до США історично низька.

КРИТИЧНО

Тиск Росії на Білорусь. Москва тисне на Мінськ, щоб відкрити новий фронт або провести операції проти НАТО — ризик ескалації.

УВАГА

Угода США–Іран. Оптимізм переговорів приховує невирішені питання інспекцій, збагачення урану й тривкості перемир'я.

УВАГА

Перегрів ринку ШІ. Інвестори ставлять на паузу ралі, чип-акції падають із рекордів; «момент перевірки реальністю».

СТАБІЛЬНО

Перехід влади у Британії. Бернем упевнено прямує до Даунінг-стріт; ринки спокійні, але тінь Brexit лишається.

Умовні позначки: **КРИТИЧНО** — критична ситуація, ескалація · **УВАГА** — вимагає уваги · **СТАБІЛЬНО** — стабільно / позитивна динаміка.

EXECUTIVE SUMMARY

Резюме для керівництва

Загальна картина дня. За добу опрацьовано 700+ матеріалів зі 27 західних медіа. Домінують шість сюжетів: (1) трансатлантична криза навколо НАТО і зустрічі Рютте з Трампом; (2) тиск на Росію — удари вглиб РФ, Білорусь, блекаут в Криму; (3) перехідний період у Британії на тлі 10-річчя Brexit; (4) проміжна угода США-Іран; (5) внутрішня поляризація Заходу — праймеріз у Нью-Йорку, зростання ультраправих, скепсис до 250-річчя США; (6) економіка — перегрів ринку ШІ, буксування дедоларизації, енергетичний розворот Росії в Азію.

КЛЮЧОВІ ТЕЗИ ТА ТРЕНДИ

Наскрізний консенсус західної аналітики: **США за Трампа стають дедалі менш передбачуваним союзником**, і це одночасно штовхає Європу до оборонної автономії та підриває довіру партнерів.

Простежується **подвійний тиск на політичний мейнстрім** — ультраправий у Європі й прогресивний у США. Помітний зсув риторики: від образу «Трампа-посередника» до «Трампа, який тисне на обидві сторони», причому преса фіксує, що його вразили українські удари вглиб РФ.

Головні розбіжності — **чи витримає угода з Іраном і чи здатна Європа реально замінити США** як гаранта безпеки.

Наслідки для України. Сигнали підтримки: заклики інтегрувати «бойовозагартовану» Україну в оборону Європи (Расмуссен); удари вглиб РФ підвищують ціну війни для Кремля; теза про «повільну імплізію» путінської системи. Ризики: трансатлантичний розкол послаблює парасольку безпеки; тиск РФ на Білорусь загрожує новим фронтом; енергетичний розворот Росії в Азію пом'якшує санкційний ефект.

Відстежувати: підсумки зустрічі Рютте-Трамп і саміт НАТО в Анкарі (7 липня), деталі угоди США-Іран (інспекції МАГАТЕ), рішення Бернема щодо оборонних видатків.

Примітні публікації: (1) Axios — «Європа готується до гніву Трампа» (найрезонансніший сигнал розколу); (2) WSJ — тиск Росії на Білорусь (потенційний новий фронт); (3) Guardian / Расмуссен — роль України в обороні Європи.

ДИНАМІКА НАРАТИВІВ

Зміна риторики: тиждень тому vs сьогодні

Тема	7 днів тому	Сьогодні
Підтримка України	Акцент на втомі Заходу та переговорах під тиском США.	Наголос на «бойовозагартованості» ЗСУ й ролі України в обороні Європи; преса фіксує, що Трамп вражений ударами вглиб РФ.
Мирні переговори	Обережний оптимізм щодо припинення вогню Іран-США як можливої моделі.	«Хороші вібрації приховують великі проблеми»: невирішені інспекції та збагачення; скепсис щодо тривкості.
НАТО / безпека	Рутинні заклики нарощувати оборонні видатки.	Відкрита загроза скоротити присутність США; «Європа готується до гніву Трампа», критична зустріч Рютте у Білому домі.
Путін / Росія	Росія — головний регіональний гравець, з яким треба домовлятися.	Наголос на «повільній імплузії» системи Путіна, тиску на Білорусь від слабкості та ударах по російських НПЗ.

ТЕМАТИЧНИЙ БЛОК 1

Україна, Росія і ціна війни для Кремля

Західний мейнстрім дедалі впевненіше пише про вразливість Росії та зростання суб'єктності України як безпекового гравця, водночас застерігаючи від ризиків ескалації.

Путін просить переговорів. Час бити, поки він слабкий

УВАГА

The Independent · Sem Kaili (Sam Kiley) · 24.06.2026

Світовий редактор The Independent доводить, що Володимир Путін занепокоєний і вразливий, а Дональд Трамп потребує дипломатичної перемоги — і саме це відкриває для України та її союзників стратегічне вікно можливостей. Серія українських ударів углиб російської території та політичних невдач Кремля змінила баланс: Москва вперше за довгий час сигналізує про готовність до переговорів на умовах, начебто узгоджених у Стамбулі. Кайлі застерігає, що це не привід для поступок, а навпаки — момент посилити тиск, аби змусити російську армію до колапсу й відкинути її територіальні захоплення. Поспішне перемир'я законсервує російські завоювання й дорого коштуватиме Україні. Висновок — союзникам варто скористатися слабкістю Путіна, а не його запрошенням до столу переговорів.

Росія тисне на Білорусь, щоб відкрити новий фронт проти України

КРИТИЧНО

обмежений доступ

The Wall Street Journal · 23.06.2026

На початку року Москва розгорнула кампанію тиску на Мінськ, прагнучи використати Білорусь як плацдарм для розширення війни проти України або для нетрадиційних операцій проти країн НАТО. Вимоги Кремля, за даними видання, включають дозвіл запускати з білоруської території удари дронами по Україні, просування лінії фронту на захід і відтягування українських сил із пріоритетних ділянок на сході. За словами колишнього співробітника спецслужб, Москва тисне на Мінськ погрозою припинити фінансову підтримку, а переговори вів Олександр Лукашенко з послом РФ Борисом Гризловим. WSJ наголошує: Кремль може піти на ризиковану ескалацію, оскільки армія загрузла на сході, а внутрішня підтримка Путіна слабшає. Ознак негайної військової операції немає, але можливість не виключається — і це радше перевірка обороноздатності НАТО чи підтримки України. Аналітики порівнюють сценарій із торішнім інцидентом, коли російські дрони залетіли в Польщу з боку Білорусі.

«Бойовозагартована» Україна має роль в обороні Європи, каже экс-генсек НАТО**УВАГА****The Guardian** · 24.06.2026

Колишній генеральний секретар НАТО Андерс Фог Расмуссен заявив, що ставлення США до оборони Європи змінилося безповоротно, тож континенту слід створити повноцінну «коаліцію охочих» — групу європейських держав, готових організувати власну оборону незалежно від Вашингтона — і включити до неї Україну. Завдяки бойовому досвіду Україна сьогодні є найсильнішою у військовому сенсі в Європі й має стати частиною майбутньої архітектури безпеки. Расмуссен пропонує якнайшвидше розгорнути «силу заспокоєння» (reassurance force), здатну дати Україні надійні гарантії проти майбутніх російських нападів. На тлі сумнівів щодо надійності американських гарантій політик вважає НАТО в нинішньому вигляді недостатнім запобіжником. За даними координаційних структур, Лондон позиціонується як головний штаб такої коаліції після початкової фази, що велася з Парижа. Підтекст заяви — Європа має готуватися до сценарію, за якого США виводять війська.

«найсильніша у військовому сенсі в Європі» — Андерс Фог Расмуссен, колишній генеральний секретар НАТО (переклад з англ.)

Система Путіна перебуває в стані повільної імплозії**СТАБІЛЬНО**

обмежений доступ

Financial Times · колонка (Opinion) · 24.06.2026

У колонці стверджується, що режим Володимира Путіна повільно руйнується зсередини, а ключовим індикатором проблем варто вважати ерозію фіскальної дисципліни. Автор доводить, що навіть за збереження зовнішньої стабільності бюджетні й структурні слабкості накопичуються, поступово підриваючи здатність Кремля фінансувати тривалу війну. Матеріал вписується в ширший тренд західної аналітики, яка фіксує наростання економічного тиску на Росію попри нафтові надприбутки. Теза автора — дивитися слід не на гучні події, а на повільні зрушення в державних фінансах, де й проявляються справжні проблеми. FT обережно ставиться до прогнозів щодо термінів, але оцінює траєкторію як низхідну. Висновок — стабільність путінської системи оманлива, а її фіскальний фундамент дедалі крихітний.

Що це означає для наших підписників: Захід усе чіткіше говорить про слабкість Росії й нову роль України в обороні Європи, але попереджає про ризик ескалації (Білорусь, новий фронт). Для Києва це вікно, щоб посилити переговорні позиції, та водночас сигнал, що тривкість підтримки залежить від єдності союзників.

ТЕМАТИЧНИЙ БЛОК 2**НАТО, Трамп і трансатлантичний розкол**

Від рутинних суперечок про оборонні видатки дискусія зміщується до екзистенційного питання про майбутнє альянсу й надійність США.

Європа готується до гніву Трампа **КРИТИЧНО**

Axios · Mike Zapler · 24.06.2026

Те, що виглядало як черговий раунд особистих образ Трампа на адресу європейських лідерів, може перерости у фундаментальну перебудову трансатлантичних відносин. Адміністрація використовує небажання Європи долучитися до війни в Ірані як аргумент, чому США мають і далі гарантувати її оборону. За кілька днів Трамп заявив, що прем'єрка Італії Джорджа Мелоні «благала» його про спільне фото на G7, оприлюднив новину про відставку Кіра Стармера раніше за нього самого, а міністр оборони Піт Гегсет пообіцяв піврічний аудит, хто з європейців не платить «справедливу частку», та скоротити присутність США в таких країнах. Водночас Трамп хвалить Сі Цзіньпіна, Нарендру Моді й Володимира Путіна. Нове роздратування Вашингтона — тим, що низка європейських держав не дала використати свої бази під час іранської операції. На цьому тлі генсек НАТО Марк Рютте їде до Білого дому на, можливо, найважливішу зустріч альянсу з Трампом від його повернення.

«Вона навіть не дозволила нам користуватися злітно-посадковими смугами Італії» — *Дональд Трамп, президент США (Truth Social, переклад з англ.)*

«НАТО буде вулицею з двостороннім рухом» — *Піт Гегсет, міністр оборони США (переклад з англ.)*

Балансування Рютте між Трампом і 31 союзником по НАТО **УВАГА**

POLITICO · 24.06.2026

Надскладне завдання генерального секретаря НАТО Марка Рютте: переконати Трампа, що альянс зробить більше для виконання його вимог, і водночас не наобіцяти зайвого від імені союзників. Зустріч у Білому домі має підготувати ґрунт для саміту НАТО в Туреччині (Анкара) за два тижні й запобігти відкритим конфронтаціям до того, як зберуться лідери 32 країн. Видання описує Рютте як посередника, який намагається «тримати все вкупі» у вкрай нестабільних відносинах між Трампом і альянсом. Ставка — збереження єдності напередодні саміту, де лідери мають домовитися про рівень оборонних видатків і подальшу підтримку України. POLITICO підкреслює структурну вразливість позиції генсека: будь-яка поступка розколе союзників, а надмірний спротив — спровокувати президента на нові кроки. Матеріал фіксує, що йдеться вже не про рутинні суперечки щодо відсотків ВВП, а про екзистенційне питання майбутнього альянсу.

Америка Трампа стикається зі скептицизмом світу (опитування Pew) **УВАГА**

Axios · Josephine Walker · 23.06.2026

За новим опитуванням Pew Research Center, США втрачають позиції у світі: зовнішня політика Трампа підживлює сумніви, чи можна далі покладатися на Америку. У 36 країнах 76% респондентів не мають довіри до Трампа, лише 23% довіряють його лідерству; 57% оцінюють США негативно, близько 50% вважають Вашингтон ненадійним партнером. Особливо різко впала оцінка надійності США серед традиційних союзників: у Канаді — з 83% у 2022-му до 35% сьогодні, у Швеції, Нідерландах і Німеччині падіння перевищило 40 пунктів, у Франції, Іспанії, Італії та Британії — понад 30. Винятком стала Угорщина, де за Трампа сприйняття США навіть покращилося. Білий дім відкидає критику, наполягаючи, що «політика сили» Трампа зміцнила безпеку Америки. У жодній із 36 опитаних країн більшість не схвалює дій Трампа щодо воєн в Ірані, Газі та Україні.

«Після чотирьох років слабкості Джо Байдена президент Трамп відновив американську силу вдома і за кордоном» — *Олівія Вейлс, речниця Білого дому (переклад з англ.)*

Що це означає для наших підписників: Трансатлантична парасолька безпеки під найбільшим за десятиліття сумнівом, а довіра до США серед союзників історично низька. Для України це

прискорює розмови про європейську оборонну автономію — і водночас несе ризик, що американська підтримка стане предметом торгу.

ТЕМАТИЧНИЙ БЛОК 3

Угода США–Іран і Близький Схід

Тон західної преси зміщується від ейфорії «припинення вогню» до тверезого аналізу хиткості домовленостей.

Хороші вібрації на переговорах США–Іран приховують великі проблеми

УВАГА

обмежений доступ

Bloomberg · Balance of Power · 24.06.2026

Bloomberg застерігає, що попри заяви Вашингтона й Тегерана про «значний прогрес» після проміжної мирної угоди, оптимізм може виявитися недовговічним — найгостріші питання далеко не вирішені. Віцепрезидент Джей Ді Венс назвав перший раунд переговорів «дуже-дуже хорошим» і заявив, що Іран погодився повернути ядерних інспекторів, однак іранська сторона спростувала це, назвавши твердження таким, що «не відповідає дійсності». У межах проміжної угоди США видали 60-денну ліцензію, що дозволяє Ірану продавати нафту на світовому ринку. Видання наголошує: розбіжності щодо інспекцій, рівня збагачення урану й тривкості перемир'я залишаються невирішеними, а суперечливі сигнали Тегерана й Вашингтона створюють постійний ризик зриву. Bloomberg трактує нинішні «хороші вібрації» радше як тактичну паузу, ніж як стратегічне врегулювання. Підтекст для ринків — невизначеність довкола Ормузької протоки й цін на нафту зберігається.

«дуже-дуже хороший» — Джей Ді Венс, віцепрезидент США — про перший раунд переговорів (переклад з англ.)

Який нині ядерний статус-кво Ірану?

УВАГА

обмежений доступ

Foreign Policy · аналітика · 24.06.2026

Foreign Policy доводить, що перш ніж дипломатія зрушить уперед, американські переговорники мають виконати складне завдання — заново встановити «базову лінію» щодо іранської ядерної програми. Після ударів і часткового руйнування інфраструктури невідомо, скільки збагаченого урану зберіглося й у якому стані перебувають потужності, тож сторони не мають спільної відправної точки для домовленостей. Без узгодженого статус-кво будь-які угоди про інспекції та обмеження зависають у повітрі. Видання підкреслює, що саме брак верифікованої базової лінії, а не лише політична воля, є головною перешкодою для тривкої угоди. Це робить домовленості крихкими й залежними від відновлення повноцінного моніторингу МАГАТЕ. Висновок — без чіткої картини того, що саме лишилося в Ірана, переговори ризикують грузнути в взаємних спростуваннях.

Що це означає для наших підписників: Енергетичний і безпековий ефект іранської угоди прямо впливає на ціни на нафту й глобальну економіку, від якої залежить і фінансування війни в Україні. Хиткість домовленостей означає збереження ризику нових цінових стрибків.

ТЕМАТИЧНИЙ БЛОК 4

Велика Британія, Бернем і 10 років Brexit

Зміна влади у Британії накладається на десятиріччя Brexit, і преса підбиває економічні та політичні підсумки.

Новий прем'єр — та сама проблема

УВАГА

обмежений доступ

Foreign Affairs · аналітичне есе · 24.06.2026

Foreign Affairs стверджує, що Енді Бернем, імовірний наступник Кіра Стармера, успадковує трилему, корінь якої — невирішені наслідки Brexit. Автор, який ще на початку 2017 року писав для журналу про Brexit, доводить, що жоден британський прем'єр за десятиліття не знайшов сталого вирішення суперечності між суверенітетом, економічним зростанням і доступом до європейського ринку. Вихід із цієї пастки міг би полягати у глибшому зближенні з ЄС, але внутрішня політика робить такий курс токсичним. Видання вписує прихід Бернема в довгий цикл британської нестабільності, де Brexit залишається структурним обмежувачем будь-якого уряду. Зміна облич у Даунінг-стріт, на думку автора, не усуває фундаментальної дилеми, а лише переносить її на нового лідера. Висновок — поки Лондон не визначиться щодо відносин із Європою, економічна стагнація і політична турбулентність відтворюватимуться знову.

Десять років потому: економічний ефект Brexit стає чіткішим

УВАГА

BBC · Faisal Islam, економічний редактор · 24.06.2026

Економічний редактор BBC Фейсал Іслам підбиває підсумки десятиліття після референдуму: накопичувальний ефект Brexit виявився саме таким, як попереджали економісти. За оцінками, які наводять фахівці, Управління бюджетної відповідальності (OBR) виходить із того, що Brexit знижує довгострокову продуктивність приблизно на 4%, тоді як новіші дослідження дають вищі цифри — 5–6% (NIESR), до 8% (Goldman Sachs) і 6–8% (NBER). Головна шкода, наголошує автор, не одномоментна, а кумулятивна: менше фірм торгує, слабші інвестиції, нижчий конкурентний тиск, менша інтеграція в європейські ланцюги постачання й сповільнений переток знань і технологій. Незалежні оцінки вказують на сотні тисяч втрачених робочих місць у Лондоні й мільйони по країні. Як ілюстрацію Іслам наводить кейс бристольської фірми, чії плани експорту енергоефективної продукції в ЄС зіткнулися з новими бар'єрами одразу після виходу з блоку. Висновок — десятиліття невизначеності й торгових бар'єрів коштувало економіці зростання.

Через десять років після Brexit Європа рушила далі — навіть якщо Британія ні

СТАБІЛЬНО

The Guardian · This Is Europe · 24.06.2026

У розсилці This Is Europe The Guardian доводить, що за десятиліття після референдуму Євросоюз консолідувався, а Британія досі переживає наслідки виходу. Ранок 24 червня 2026 року змінив траєкторію обох сторін, але, на думку видання, континент адаптувався й рухається далі, тоді як Лондон знову й знову повертається до дебатів про довгострокову форму відносин із ЄС. Публікація фіксує асиметрію: для Європи Brexit став згуртувальним шоком, а підтримка членства в ЄС у багатьох країнах навіть зросла. Британія ж лишається в режимі періодичного перегляду зв'язків — від суперечок про митний кордон до дискусій про можливе повернення. Автор вписує це у ширший контекст зміни влади в Лондоні й тиску на нового лідера визначитися щодо Європи. Висновок — Brexit перестав бути спільною травмою континенту і став переважно британською проблемою.

Що це означає для наших підписників: Економічне послаблення Британії та її невизначеність щодо ЄС впливають на спроможність Лондона залишатися військово-фінансовим донором, зокрема для України. Водночас безпекове зближення Британії з ЄС може посилити «коаліцію охочих».

ТЕМАТИЧНИЙ БЛОК 5

Політична поляризація Заходу

Політичний мейнстрім зазнає одночасного тиску з правого флангу в Європі та з лівого — у США.

Майже чверть виборців у Європі тепер голосують за ультраправі партії **УВАГА**

The Guardian · 24.06.2026

The Guardian наводить аналіз, проведений понад 150 політологами: майже кожен четвертий виборець у Європі сьогодні віддає голос за ультраправі партії, і ця частка зросла майже вп'ятеро від середини 1990-х. Дослідження фіксує не епізодичні сплески, а стійкий довгостроковий тренд нормалізації радикально правих сил у багатьох країнах континенту. Автори пов'язують зростання з міграцією, економічною невпевненістю й кризою довіри до традиційних партій. Видання підкреслює, що йдеться про структурний зсув європейської політики, а не тимчасову реакцію на окремі кризи. Це створює тиск на мейнстрімні партії, які дедалі частіше переймають частину правого порядку денного, зокрема щодо міграції. Висновок — ультраправі стали системним гравцем, із яким доведеться рахуватися на ключових виборах 2027 року.

Після праймеріз у Нью-Йорку демократи постали перед п'ятьма великими питаннями **УВАГА** обмежений доступ

The New York Times · аналітика · 24.06.2026

NYT аналізує наслідки праймеріз у Нью-Йорку, де всі три кандидати, яких підтримав мер-соціаліст Зоран Мамдані, перемогли, зокрема скинувши двох чинних конгресменів. Бред Ландер здобув близько двох третин голосів проти Дена Голдмана, а 32-річна Даралайза Авіла Шевальє несподівано перемогла п'ятиразового інкумбента Адріано Еспаярда. Видання формулює п'ять питань: наскільки сильно результат налякав партійний істеблішмент; чи це локальна аномалія Нью-Йорка, чи національний тренд; як демократам балансувати між прогресивним крилом і центром перед проміжними виборами; яку роль відіграла позиція щодо Ізраїлю (усі троє називали дії Ізраїлю в Газі «геноцидом»); і чи здатен рух Мамдані масштабуватися за межі міста. NYT фіксує парадокс: антиістеблішментне ліве крило на підйомі, але в конкурентних округах усе ще перемагають поміркові. Висновок — демократи входять у внутрішню боротьбу за ідентичність напередодні виборів 2026 року.

Опитування: американці кажуть, що засновники поставили б США сумну оцінку на 250-річчя **СТАБІЛЬНО**

Axios · Avery Lotz · 24.06.2026

За даними нового опитування Gallup, понад три чверті американців (77%) вважають, що підписанти Декларації незалежності були б розчаровані сьогоdnішніми США — найвищий рівень розчарування за всю історію вимірювань Gallup. Лише 19% кажуть, що засновники були б задоволені — найнижчий показник, нижчий навіть за 27% у 2013 році. Axios підкреслює: рідко що так об'єднує американців у 250-й рік існування країни, як спільне переконання — через партійні, вікові, расові й майнові межі — що держава підвела своїх засновників. Республіканці (25%) дещо частіше за демократів (13%) кажуть, що засновники були б задоволені, причому партійний розрив «перевертається» залежно від того, хто в Білому домі. Водночас більшість досі вважає, що країна бодай частково досягла ідеалів, заради яких була заснована (20% — «значною мірою», 49% — «достатньо»). Наймолодші (18–34 роки) рідше за найстарших кажуть про великий успіх. Видання трактує це як симптом глибокої суспільної невдоволеності напередодні ювілею.

Що це означає для наших підписників: Внутрішня поляризація США й зростання ультраправих у Європі підривають передбачуваність західної політики, зокрема щодо підтримки України. Зсув частини Демпартії щодо Ізраїлю — сигнал ширшої ерозії безумовної підтримки союзників.

ТЕМАТИЧНИЙ БЛОК 6

Економіка, технології й глобальні зсуви

Ринки переоцінюють ШІ-ралі, а геоекономічні розколи — дедоларизація та енергетика — поглиблюються.

Інвестори, можливо, ставлять на паузу ралі довкола ШІ **УВАГА**

Axios · Emily Peck · 24.06.2026

Axios фіксує «момент перевірки реальністю» у розбудові штучного інтелекту: акції чипмейкерів падають із рекордних максимумів. Індекс Nasdaq 100 втратив 3,3% за день, S&P 500 — 1,4% після розпродажу в Південній Кореї; акції Micron обвалилися на 13,2%. Компанії починають усвідомлювати, що ШІ коштує реальних грошей, і часто не розуміють, на що саме витрачаються кошти: лише 26% із 204 опитаних KPMG керівників кажуть, що операційні витрати на ШІ їм повністю прозорі. Водночас вартість обчислень (compute) знижується — принаймні поза найдорожчими «фронтирними» моделями OpenAI та Anthropic. Частина аналітиків доводить, що ціни ШІ-акцій падають синхронно з вартістю обчислень; інші зазначають, що не всім потрібні найдорожчі моделі — комусь достатньо «надійного робочого коня, а не суперкара». Попит на обчислення все ще перевищує пропозицію в 5–10 разів, тож фундаментальні драйвери, на думку частини експертів, не змінилися. Видання трактує падіння як охолодження ентузіазму, а не розворот тренду.

«Витрати можуть швидко вийти з-під контролю» — Рахсаан Ширс, лідер напряму ШІ-трансформації, KPMG (переклад з англ.)

«Я не з тих, хто вважає, що драйвери суттєво змінилися» — Мандіп Сінгх, глобальний керівник технологічних досліджень, Bloomberg Intelligence (переклад з англ.)

Кампанія дедоларизації Китаю наразилася на стіну **СТАБІЛЬНО**

Foreign Policy · аналітика · 24.06.2026

Foreign Policy доводить, що попри десятиліття зусиль Пекін не зміг зробити юань реальною альтернативою долару — бо попит, на відміну від інфраструктури, не створиш за наказом. Китай досяг прогресу на трьох напрямках: розрахунки в юанях у торгівлі, система CIPS для транскордонного клірингу та цифровий е-юань. Проте структурні бар'єри лишаються: контроль за рухом капіталу робить використання юаня поза Китаєм дорогим і незручним — депозити в юанях за кордоном на початку 2025 року становили лише 234 млрд дол. проти приблизно 15 трлн дол. активів у доларах поза США. Найкращий приклад вимушеності — Росія, яка масово перейшла на юань і CIPS лише після того, як західні санкції не залишили Кремлю альтернатив. Видання очікує, що тема дедоларизації загостриться перед самітом BRICS у вересні в Нью-Делі. Висновок — Пекін може будувати фінансові інструменти, але не може декретувати попит на них.

Росія нарощує вплив у Південно-Східній Азії **УВАГА**

Foreign Policy · Joseph Rahman · 24.06.2026

Foreign Policy показує, як ювілейний саміт АСЕАН-Росія в Казані (17–18 червня) посилив дипломатичні позиції Москви в регіоні, а енергетика — нафта, газ і атомна генерація — стала ключем її пропозиції. На саміт приїхали дев'ять глав держав і урядів АСЕАН; багато країн Південно-Східної Азії залежать від близькосхідної нафти й найбільчіше відчули енергетичний шок від закриття Ормузької протоки після ударів США та Ізраїлю по Ірану. Президент Філіппін Фердинанд Маркос повідомив, що Маніла й Москва працюють над механізмом регулярних закупівель російської нафти. Прем'єр Малайзії Анвар Ібрагім, давній критик зовнішньої політики США, назвав зустріч лідерів АСЕАН із Путіним доброю ознакою «центральності» блоку. Видання трактує саміт як майданчик, де Росія обхажує АСЕАН у момент, коли регіон прагне диверсифікувати джерела енергії й не прив'язуватися надто тісно ні до Вашингтона, ні до Пекіна. Висновок — війна та енергетична криза парадоксально розширюють Росії дипломатичний простір в Азії.

«добра ознака нашої центральності та готовності подолати усталені упередження» — Анвар Ібрагім, прем'єр-міністр Малайзії (переклад з англ.)

Що це означає для наших підписників: Буксування дедоларизації — добра новина для тривкості західних санкцій проти РФ, але енергетичний розворот Москви в Азію частково компенсує її втрати. Охолодження ШІ-ралі — попереджувальний сигнал для технологічних і енергетичних ринків.

АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР

Погляд аналітичного відділу

Головний сюжет доби — не окрема подія, а збіг трендів. США за Трампа стають дедалі менш передбачуваним союзником, і це одночасно штовхає Європу до оборонної автономії (з Україною як ключовим гравцем) і знижує ціну, яку Кремль платить за війну, — але лише там, де Захід зберігає єдність.

Поза кадром лишилося головне питання: чи перетвориться риторика про «коаліцію охочих» і «найсильнішу армію Європи» на конкретні гарантії та ліцензії на виробництво зброї — чи залишаться деклараціями напередодні саміту в Анкарі. Паралельно ринки вперше за рік голосно засумнівалися в ШІ-ралі, що може охолодити й суміжні енергетичні апетити.

Завтра варто відстежувати підсумки зустрічі Рютте-Трамп, деталі угоди США-Іран (повернення інспекторів МАГАТЕ) і реакцію ринків на охолодження технологічного сектору.

Автор: Аналітичний відділ InsightRadar.

ДОДАТОК

Зведена таблиця матеріалів

№	Видання	Заголовок	Тема	Сигнал
1	The Independent	Путін просить переговорів. Час бити, поки він слабкий · Sam Kiley	Україна / Росія	УВАГА
2	The Wall Street Journal	Росія тисне на Білорусь, щоб відкрити новий фронт проти України	Україна / Росія	КРИТИЧНО
3	The Guardian	«Бойовозагартована» Україна має роль в обороні Європи, каже экс-генсек НАТО	Україна / безпека	УВАГА
4	Financial Times	Система Путіна перебуває в стані повільної імплзії · Opinion	Росія / економіка	СТАБІЛЬНО
5	Axios	Європа готується до гніву Трампа · Mike Zapler	НАТО / трансатлантика	КРИТИЧНО
6	POLITICO	Балансування Рютте між Трампом і 31 союзником по НАТО	НАТО / трансатлантика	УВАГА
7	Axios	Америка Трампа стикається зі скептицизмом світу (Pew) · J. Walker	США / репутація	УВАГА
8	Bloomberg	Хороші вібрації на переговорах США-Іран приховують великі проблеми	США / Іран	УВАГА
9	Foreign Policy	Який нині ядерний статус-кво Ірану?	США / Іран	УВАГА
10	Foreign Affairs	Новий прем'єр — та сама проблема	Британія / Brexit	УВАГА
11	BBC	Десять років потому: економічний ефект Brexit стає чіткішим · F. Islam	Британія / Brexit	УВАГА
12	The Guardian	Через десять років після Brexit Європа рушила далі — навіть якщо Британія ні	Британія / ЄС	СТАБІЛЬНО
13	The Guardian	Майже чверть виборців у Європі тепер голосують за ультраправі партії	Європа / політика	УВАГА
14	The New York Times	Після праймеріз у Нью-Йорку демократи постали перед п'ятьма питаннями	США / Демпартія	УВАГА
15	Axios	Опитування: засновники поставили б США сумну оцінку на 250-річчя · A. Lotz	США / суспільство	СТАБІЛЬНО
16	Axios	Інвестори, можливо, ставлять на паузу ралі довкола ШІ · E. Peck	Економіка / технології	УВАГА
17	Foreign Policy	Кампанія дедоларизації Китаю наразилася на стіну	Китай / фінанси	СТАБІЛЬНО
18	Foreign Policy	Росія нарощує вплив у Південно-Східній Азії · J. Rahman	Росія / Азія	УВАГА

INSIGHTRADAR · Аналітичний дайджест західної преси. Щоденний випуск за 24 червня 2026 р., період моніторингу 23–24 червня 2026 р. Усі матеріали — переказ публікацій оригінальних видань; цитати наведено в перекладі українською з посиланням на спікера й видання. Оформити підписку на розширений пакет з оглядом матеріалів аналітичних центрів: insightradar.info/uk · © 2026 INSIGHTRADAR.